

Rabbi Hershel Schachter
24 Bennett Avenue
New York, New York 10033
(212) 795-0630

הרה צבי שכתר
ראש ישיבה וראש כולל
ישיבת רבינו יצחק אלחנן

מנהג בטעות

פעם אירע בישיבה שנמצאת טעות בס"ת בשצת בקוף עליית השביעי, ועשו כמזואר צמג"א (קמ"ג ס"ק ד), שלא לומר הקדיש אחר שביעי, אלא השביעי יאמר ההפטר, דמעיקר הדין קיי"ל דמפטיר עולה למנין הקרואים, ושלא להוסיף ס"ת שני עצור המפטיר, וטעם הדבר שלא לומר הקדיש, דצמג"א איתא, שהמפטיר צנזיא צריך שיקרא בתורה תחילה, ומשמעו - בלי הפסק.

המנהג הקדום הי' לומר קדיש אחר שלישי צמנחה צמ"ג, ורעק"א כתב שצטלו, מפני דברי המג"א האלו שהם עפ"י הד"מ, [עי' מג"א סי' רפ"ב ס"ק ט"ז ומחה"ש שמה]. ובצ"ב למנחה המנהג הנפוץ הוא לומר ח"ק לאחר שלישי, בין הקריאה שצמ"ת ובין קריאת ההפטר, וז"ע מאי שנא, ורצנו ז"ל בשיעוריו טרח ליישב את זה.

והנה צנזים האחרונות נתחדש מנהג מחודש, שבין קריאת המפטיר (שבתורה) לקריאת ההפטר (שצנזיא) בשצת צבוקר שוהים שהייה ארוכה לומר מי שבירך להרצה חולים ביחד, ועוד ועוד, ועפ"י פשוטו אין זה נכון, דלשון הגמ' - צריך שיקרא בתורה תחילה משמעו תיכף בסמוך בלי הפסק, וכאמור. (נדפס לראשונה בקובץ בית ישראל, לו"ג הגרמ"י בעלסקי ז"ל)

בענין קריאת המפטיר

לעת עתה, שהדבר פוחת והולך, ורופאי הממשלה הקילו להתאסף בקצוות קטנות להתפלל בחוץ, יעזו כמה רבנים, שמן הנכון שהבעל-קורא יוציא את הס"ת, יקבל את כל העליות [כדין השו"ע קמ"ג ס"ה], וגם לרבות ההפטר, יגזיה ויגלול, ויעשה גם את ההכנסה, למעט בכל מאי דאפשר אפשרות העצרת המחלה מאחד לשני, ומן הנכון לעשות כעיקר הדין, דהמפטיר עולה למנין שבעה (עי' תוס' מגילה כג. ד"ה חד אמר). שהרי הבעל-קורא כבר קיבל כל שבע העליות, וענין המשנה שמותר להוסיף בשצת היינו שיותר צנ"א ישתתפו בקריאת הסדרה, אבל לא צמקרה שרק אחד קורא את הכל. (עי' רמ"א לאו"ח רפ"ב ס"ה, אבל אם לא אמר קדיש וכו', וצמסנ"ב שמה ס"ק כ"ט.)

וממילא, אין לומר חזי קדיש בין מפטיר לקריאת ההפטר, אלא רק לאחר גמר ברכות ההפטר שאלאחריה (שם צמסנ"ב).

וציו"ט של שבעות, מדינא דגמ' רק קורים צפרשת מעה"ס, והגאונים הנהיגו לקרוא פ' המוספים מפ' פנחס בתורת הוספה. [ועי' מג"א לסי' קל"ז סק"ו שקריאת פ' המוספים צככות הוא מדינא דגמ', אך קריאת פ' המוספים צשאר יו"ט הוא רק מתקנת הגאונים, כלומר, ובתורת הוספות.]

ולפי דברי הרמ"א (צקי' רפ"ב) שיש למנוע בכל מאי דאפשר מלתת שתי עליות לאדם אחד, ולפיכך (צנד"ד אם הצע"ק יקבל כל ה' העליות), מן הנכון שלא להוסיף עוד עלייה ששית ולקרוא מפנחס, אלא לסיים את קרה"ת בעלייה החמישית, ושלא לומר אז ח"ק, אלא לקרוא ההפטר מנזיא, ורק לומר הח"ק לאחר גמר ברכות ההפטר שאלאחריה.

אכן עיי"ש צרמ"א, דצלית צרירה, שפיר עושים אף הוספה עצור אותו שכבר קיבל עלייה, כגון, אם כבר אמרו הח"ק לאחר העלי"י האחרונה, אז מן ההכרח שיקבל עוד עלי"י ולצרך עליה, כדי שיוכל לקרוא ההפטר מן הנזיא. ואולי צניד"ד,

Rabbi Hershel Schachter
24 Bennett Avenue
New York, New York 10033
(212) 795-0630

הרה"צ' שכטר
ראש ישיבה וראש כולל
ישיבת רבינו יצחק אלחנן

להורות להשמיט קריאת פסוקי המוספים שמפ' פנחס מהווה הוראה התמוהה לרבים, (עי' יו"ד רמ"ב ס"י), ואולי י"ל דבליית ברירה כדאי להניח הכל כנדפס במחזור, לומר הח"ק לאחר העלייה (הקריאה) החמישית, ושיצרך הצע"ק עוה"פ על ההוספה שמפנחס, ומפטירין כדאשתקד.

ואף אם הצעל-קורא איננו כהן, עפ"י פשוטו עדיף שיקבל את כל העליות. ואף שמפני דרכי שלו' תקנו חכמים שלא ימחול הכהן על כבודו להקרא ראשון, (כמבואר צפ' הניזקין), צניור שלנו שהכל מצינים היטב את המנצב, י"ל דמילתא דלא שכיחא כזה ל"ג צו רבנן, ואין מן הנורח שינאחו כל הכהנים מצינהכ"ס.

ואם ירצו הקהל לעשות תשלומין על כל הסדרות שחסרו (מפ' כי תשא ואילך) מן הנכון להמתין עוד כמה שצתות עד שיקצבו הרופאים שיהי' מותר לשנים לעמוד תוך ד"א אהדדי, ולהעלות אחר להפטיר צפ' שחסרו (פ' כי תשא) בתורת הוספה (לאחר ז' העליות), דמעיקר הדין מסתמא המקובל הוא שאין מחוייבים לקרוא כל מה שחסרו, ולהוסיף באמצע שציעי של פ' במדבר ולגלול הספר ולקרוא כל פ' כי תשא, קודם ברכת אשר נתן לנו, מסתמא זה שלא כדין, דאין מדגלין בתורה (סי' קמ"ד), ונוסף על הטעם המופיע צשו"ע - שמא תתבלבל דעת השומעים, מסתמא עו"ל דזה נחשב כקריאה שלא ככתבה. ובזמן שצעל-קורא יקבל כל ז' העליות, מסתמא זה לא נכון לעשות הוספה שיקבל כל שמנה עליות [עי' רמ"א לסי' רפ"ב], ומסתמא ג"כ לא מסתבר שיתחיל העלייה הראשונה מפ' כי תשא וימשיך לקרוא עד שני שצפ' במדבר (כמו שנוהגים בשמיני עזרת שחל בחול), דזה מקובל באחרונים - שלא להמשיך לקרוא לעלייה אחת מספר אחד (שמות) לספר שני (ויקרא ובמדבר), דזה ג"כ נחשב כקריאה שלא ככתבה, אבל לאחר שיהי' אפשר (מטעמי הצריאות) לקרוא לאחרים לעלות לתורה, יהי' אפשר לקרוא ז' עליות (למשל) צפ' שלח, ולאחר מכן לומר ח"ק, ולקרוא פ' כי תשא להפטרה. ואח"כ (למשל) בשבת פ' קרח, לקרוא ז' עליות צפ' השבוע, לומר ח"ק, ולקרוא להפטרה את פ' ויקהל, וכו' ולעשות התשלומין קמעה קמעה.

צבי שכטר
כ"ו אייר תש"פ